

Húsvét 3. vasárnapja

ApCsel 3,13–15.17–19

Tartsatok bűnbánatot...

Ábrahám, Izsák és Jákob Istene megdicsőítette a Fiát, Jézust, akit ti kiszolgáltattatok és megtagadtatok Pilátus előtt, noha ő úgy határozott, hogy szabadon bocsátja. Megtagadtátok a szentet és igazat; arra kértétek, hogy a gyilkosnak kegyelmezzon, az élet szerzőjét pedig megöltétek. Isten azonban feltámasztotta a halálból, ennek mi tanúi vagyunk. Mert hittel segítségül hívtuk a nevét, erőt öntött ebbe az emberbe, akit itt láttok és akit ismertek. A tőle való hit visszaadta neki épségét mindannyiótok szeme láttára. Tudom, testvérek, hogy csak tudatlanságból tettétek, amit tettétek, ahogy vezetőitek is. Ám az Isten így váltotta be, amit minden prófétája által hirdetett, tudniillik, hogy Krisztusa szenvedni fog. Tartsatok hát bűnbánatot, és térjete meg bűneitek bocsánatára.

Jézus perének zsidó és keresztény vonatkozásának legfélelmetesebb része Máté evangéliumában a zsidó tömegfelkiáltása Pilátus előtt, „az ő vére rajtunk és fiainkon” (Mt 27,25), sok mai zsidó úgy véli, hogy ez a kereszténységben az antiszemitizmus megalapozása lenne. A szöveg azonban Máté evangéliumában található, amely a zsidóknak íródott és zsidókeresztények által írott szöveg, amely azt jelenti, hogy függetlenül az elhangzásától a zsidók rögzítették egy másik zsidó csoportról, tehát totális önátkozásnak és az Isten-gyilkosság vádja alapjaként semmiképpen sem fogható fel. De a helyzetet jól megvilágítja Péter beszéde, amely a jeruzsálemi ősegyház kezdeteinél hangzik el, és Péternek, a galileai zsidónak a szájából, aki ezt a vádat a jeruzsálemi zsidókról állítja. De még inkább érdekes, hogy nem Isten-gyilkossággal, hanem csak tudatlansággal vádolja a hallgatóságát. Sőt Péter a Pilátus előtti perről beszél és nem a nagytanács előttről. A nagytanács előtt Jézust vallási váddal, népe vallási félrevezetésével vádolták, Pilátus előtt viszont politikai vádat hoztak fel ellene. Ennek a politikai vádnak lett a következménye a halálos ítélet végrehajtása. Emiatt mondják a liberális zsidó kutatók, hogy Jézust nem a zsidók, hanem a rómaiak ölték meg, és nem vallási vezetőként, hanem politikai csoportosulás szervezőjeként. Ebben a perben a keresztény írók és szerzők Pilátust végig felmentik, amire jó okuk van, hiszen nem akarták azt, hogy a hatóságok őket politikai csoportosulás folytatójaként tekintsék, vagyis forradalmároknak,

hanem vallási csoportként. Mint ahogyan ugyanezt akarták a zsinagoga látogatóitól, Jeruzsálem lakosaitól megkapni, hogy Jézusban lássák a megváltót, Isten küldöttjét, Ábrahám, Izsák és Jákob vallásának a beteljesítőjét és nem rómaiak által elítélt politikai lázadót.

Ennek lesz a következménye, hogy Jézus halálát sem politikai halálnak, hanem megváltó halálnak tudják majd felfogni. Péternek és a jeruzsálemi ösgyülekezetnek a legfontosabb kérdése, hogy zsidó testvéreik hogyan tekintenek Jézus halálára, és ennek következtében a hatására kialakult mozgalomra. Ebből a beszédből világos, hogy az események vallási értelmezése kulcskérdéssé válik az események hatásának megítélése számára is. Annak a csoportnak, akinek nevében Péter beszél, Jézus Messiás és Megváltó, az örök élet megszerzője. A másik csoportnak egy a rómaiak által elítélt zsidó. Ez a beszéd Péter számára és az őskeresztény egyház számára is igen fontos, hiszen Péternek dicstelen szerepe van Jézus perében, a főpap kihallgatása idején megtagadta Jézust, talán azért, mert egy pillanatra ő is csak politikai konfliktust látott ebben az esetben, és a vallási vezetőik ellenállásától megrettentek. Jézus kereszthalála és főleg a feltámadása meggyőzte, hogy óriásit tévedett. Talán a saját tragikus tévedésének ellensúlyozására áll ki a jeruzsálemi tömeg elé, hogyha később is, de tanúságot tegyen Mesteréről.

Jézus mellett, vagy Jézus ellen dönteni nem csupán felismerés, hanem egyéni bátorság, komoly elhatározás kérdése. A meggyőződéses keresztények ezért mindig készek hitük megvallására, és ezzel együtt tévedésük megvallására is. A helyes vallási felismerés és a helyes hívő döntés ugyanis életformáló tényezővé válik. Ennek egyik következménye, hogy a szívbéli döntés szájjal való megvallással, tanúságtétellé változik.